

## ПРЕДЛОГ ПРИОРИТЕТА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНИХ ЈАВНИХ ПОЛИТИКА У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА КОМУНАЛНИМ ОТПАДОМ У ГРАДУ КРАЉЕВУ

Полазећи од алармантног стања градске несанитарне депоније „Кулагића ада“, учесталих пожара и загађења ваздуха, истека важећег Локалног плана управљања отпадом града Краљева (2022), непостојања функционалног регионалног центра за управљање отпадом, као и недовољног обухвата услуге сакупљања отпада и примарне селекције, предлажу се следећи приоритети деловања локалне самоуправе града Краљева. Предложени приоритети имају за циљ:

Page | 1

- 1) заштиту здравља становништва;
- 2) успостављање законитог и одрживог система управљања комуналним отпадом;
- 3) унапређење транспарентности, одговорности и јавног надзора над радом надлежних институција и јавних предузећа.

### I ПРИМАРНИ ПРИОРИТЕТИ (НАЈХИТНИЈЕ МЕРЕ)

**Примарни приоритет 1:** Заштита здравља становништва и хитна санација градске депоније „Кулагића ада“

Град Краљево, преко надлежних градских органа и ЈКП „Чистоћа“, хитно предузима мере за смањење ризика по здравље становништва услед функционисања несанитарне депоније „Кулагића ада“, нарочито у контексту честих пожара и емисија загађујућих материја, и то кроз:

- а) унапређење свакодневног оперативног одржавања депоније (редовно дневно прекривање отпада, контролу приступа, смањење запаљивих фракција),
- б) организовање сталне дежурне службе за брзо реаговање у случају пожара и ванредних ситуација,
- ц) успостављање континуираног екстерног мониторинга квалитета ваздуха, депонијског гаса и стабилности тела депоније, који спроводи акредитована и независна институција.

Град Краљево обезбеђује да резултати екстерног мониторинга буду:

- а) редовно достављани Градском већу,
- б) јавно доступни грађанима путем званичне интернет презентације града, у форми месечних извештаја и ванредних обавештења у случају прекорачења дозвољених вредности или пожара.

Градско веће покреће поступак израде и усвајања Плана санације и затварања градске депоније „Кулагића ада“, у складу са Законом о управљању отпадом и препорукама

надлежних републичких институција, као обавезан прелазни корак до успостављања регионалног система.

**Примарни приоритет 2:** Избор нове локације регионалног центра за управљање комуналним отпадом

Page | 2

Град Краљево, у сарадњи са јединицама локалне самоуправе укљученим у регионални модел, покреће нови поступак избора технички, просторно и правно условне локације за регионални центар за управљање комуналним отпадом, уместо проблематичне локације у катастарској општини Сирча.

Поступак избора локације спроводи се у складу са: Законом о управљању отпадом, Програмом управљања отпадом Републике Србије за период 2022–2031 и релевантним директивама Европске уније, уз обавезно спровођење процене утицаја на животну средину и укључивање јавности у свим фазама поступка.

**Примарни приоритет 3:** Израда и усвајање новог Локалног плана управљања отпадом града Краљева

Градско веће хитно формира мултидисциплинару радну групу (представници надлежних градских органа, ЈКП „Чистоћа“, стручне јавности и организација цивилног друштва) са задатком да дефинише пројектни задатак, прати израду и учествује у јавној расправи о новом Локалном плану управљања отпадом града Краљева.

Нови Локални план управљања отпадом мора обавезно обухватити: мере санације и затварања постојеће депоније, прелазак на регионални систем управљања отпадом, проширење обухвата услуге сакупљања отпада и примарне селекције, јасан план финансирања, прецизне рокове, носиоце активности и индикаторе учинка.

**Примарни приоритет 4:** Усклађивање регионалног модела „Регион Краљево“ са националним програмом

Град Краљево покреће ревизију Споразума о заједничком вршењу послова управљања комуналним отпадом „Регион Краљево“ и оснивачких и управљачких аката регионалног предузећа, ради потпуног усклађивања са Програмом управљања отпадом Републике Србије за период 2022–2031.

Град Краљево, заједно са општинама Врњачка Бања и Трстеник, дефинише одржив и транспарентан модел финансирања, планирања и управљања будућим регионалним центром, уз јасно разграничење надлежности и одговорности свих учесника.

## II СЕКУНДАРНИ ПРИОРИТЕТИ (ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДРШКА)

### Секундарни приоритет 1: Стални механизам грађанског и стручног надзора

При Одељењу за заштиту животне средине града Краљево образује се стално саветодавно тело (савет или мрежа) састављено од представника градске управе, ЈКП „Чистоћа“, стручне јавности и организација цивилног друштва, са задатком да прати спровођење локалних политика у области управљања отпадом, разматра извештаје мониторинга депоније, подноси кварталне јавне извештаје Градском већу и Скупштини града.

Page | 3

### Секундарни приоритет 2: Систем јавног информисања

Град Краљево успоставља стандардизован и обавезан систем јавног информисања грађана о управљању комуналним отпадом, који укључује: редовно објављивање података о раду ЈКП „Чистоћа“, информације о стању депоније и дивљих депонија, податке о квалитету ваздуха и резултатима екстерног мониторинга и напредак у спровођењу Локалног плана управљања отпадом.

Градско веће у јавне позиве за суфинансирање медијских садржаја од јавног интереса уврштава теме праћења локалних јавних политика у области управљања комуналним отпадом и заштите животне средине.

### Секундарни приоритет 3: Јачање капацитета ЈКП „Чистоћа“

ЈКП „Чистоћа“ успоставља и јавно објављује оперативне стандарде рада (обухват услуге, учесталост одвоза по зонама, обим примарне селекције, санација дивљих депонија), као и годишње програме рада и извештаје о учинку.

Град Краљево плански обезбеђује јачање техничких и кадровских капацитета ЈКП „Чистоћа“, у складу са обавезама из локалног и будућег регионалног плана управљања отпадом.

## III ТЕРЦИЈАРНИ ПРИОРИТЕТИ (РАЗВОЈНИ, ДУГОРОЧНИ)

### Терцијарни приоритет 1: Развој циркуларне економије

Град Краљево и ЈКП „Чистоћа“ развијају програме селективног сакупљања рециклабилног отпада и биоотпада, у сарадњи са привредним субјектима и рециклажном индустријом, користећи националне и међународне изворе финансирања.

### Терцијарни приоритет 2: Проширење обухвата услуге и примарне селекције

Новим Локалним планом управљања отпадом поставља се циљ повећања обухвата услуге сакупљања отпада са око 61% домаћинстава на најмање 75%, уз фазно и планско проширење примарне селекције отпада.

Овај предлог приоритета доставља се Градоначелнику, Градском већу, Председнику Скупштине града Краљева и надлежним скупштинским комисијама, као основ за доношење конкретних одлука, израду планских докумената и дефинисање буџетских опредељења у области управљања комуналним отпадом.

*Предлог представља један од кључних исхода пројектних активности реализованих у оквиру пројекта „Метла знања за нашу чистију заједницу“, који је спроводило удружење грађана Краљевачки развојни центар, уз учешће грађана, стручне јавности и релевантних локалних актера.*